

This document is signed with eSGN

To check its signatures, open this PDF using Adobe Acrobat Reader.
For more information, visit the Adobe Acrobat’s Learn & Support section.

Signature Types

- Signed by a natural person
- Signed by a natural person with a registered profession
- Signed by a legal person or registered organisation

Levels of Electronic Signature

- Simple Electronic Signature
- Advanced Electronic Signature
- Qualified Electronic Signature

G. Gochin

Erbil, 09 October 2026
eIDAS Qualified Electronic Signature

PRAŠYMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PIRMININKUI IR SEIMO VALDYBAI

LGGRTC savininko teisių, struktūrinės priežiūros ir atskaitomybės mechanizmo peržiūra

Kam	Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui ir Seimo valdybai
Nuo	Grant Arthur Gochin, Lietuvos Respublikos pilietis
Data	2026 m. spalio 9 d.
Tema	Prašymas dėl LGGRTC struktūrinės priežiūros, nepriklausomo metodikos / kontrolės vertinimo ir galimo teisinio reglamentavimo pakeitimo

I. Seimo atsakomybė ir prašymas

Galiojantis Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymas nustato, kad Seimas įgyvendina Centro savininko teises ir pareigas. Seimas taip pat patvirtino galiojančius Centro nuostatus 2024 m. rugsėjo 26 d. nutarimu Nr. XIV-2987. Seimo statuto 27 straipsnyje Seimo valdybai pavesta spręsti organizacinius Seimo darbo klausimus. Šiuo pagrindu prašau Seimo Pirmininko ir Seimo valdybos koordinuoti struktūrinę šio klausimo peržiūrą ir, pagal kompetenciją, pavesti ją atitinkamiems Seimo komitetams ar kitam nepriklausomam mechanizmui. Jeigu šio prašymo teisėkūros pasiūlymų dalis pagal Lietuvos Respublikos peticijų konstitucinį įstatymą laikytina peticija, prašau ją registruoti arba perduoti Seimo Peticijų komisijai, kuri nagrinėja peticijas dėl įstatymų ir kitų Seimo priimamų norminių teisės aktų, neatsisakant atskiros Seimo savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo peržiūros.

Neprašau Seimo balsavimu nustatyti istorinių faktų ar konkrečių asmenų baudžiamosios kaltės. Prašau spręsti savininko teisių ir valdymo klausimą: ar institucija, kuriai valstybė pavedė mokslinius ir taikumuosius tyrimus bei kurios išvados patenka į oficialią atmintį ir valstybės komunikaciją, turi pakankamą nepriklausomą patikros, metodinės kontrolės ir klaidų taisymo sistemą.

II. Kodėl klausimas yra struktūrinis

Dokumentinis įrašas apima ne vieną ginčijamą biografiją. LGGRTC yra pateikęs užsienio procesinių rezultatų formuluotes, kurios vėliau neatitiko pirminių dokumentų; vienu atveju Centras pats pripažino, kad prieš paskelbdamas kategorišką išvadą nebuvo išnagrinėjęs lemiamo teismo sprendimo. Kitose bylose dokumentai leidžia tikrinti, ar palankiems ir nepalankiems sovietiniams bei retrospektyviems šaltiniams taikytas vienodas patikimumo ir atribucijos standartas.

Tai nėra teiginys, kad kiekviena Centro išvada yra klaidinga arba kad kiekviena byla juda viena kryptimi. Krikštaponio atvejis sąmoningai paliekamas kaip kontrolinis pavyzdys. Struktūrinis klausimas yra siauresnis: kokia neutrali taisyklė paaiškina skirtingą šaltinių vertinimą, kas ją prižiūri, kas tikrina pirminius šaltinius prieš paskelbimą ir kas užtikrina vienodą oficialių raštų bei viešų puslapių taisymą po klaidos nustatymo.

2026 m. rugsėjo 24 d. prokuroro nutarimas šiame prašyme neskundžiamas. Jis svarbus tik kaip atskaitomybės ribos įrodymas: ginčijamas LGGRTC tekstas baudžiamajame procese traktuotas kaip specialistų istorikų vertinimas. Jei tuo pat metu Centro rezultatai gali būti naudojami valstybės atmintyje, apdovanojimuose ar diplomatijoje, Seimas, kaip savininko teises įgyvendinanti institucija, turi galėti nurodyti, koks mechanizmas užtikrina kokybės ir taisymo atskaitomybę.

III. Aštuoni jau pateikti kompetenciniai kreipimai

Šis prašymas yra dešimtas ir baigiamasis institucinės sekos kreipimasis. Ankstesni aštuoni jau pateikti:

- AR-01 – Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba: užregistruota 2026 m. spalio 9 d. Nr. V5-1531.
- O-SUPP – Seimo kontrolierių įstaiga: užregistruota 2026 m. spalio 9 d. Nr. P-3369, skundo Nr. 5D-2026/2.1-1655 papildymas.
- AE-01 – Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai pateiktas QES pasirašytas prašymas; registracijos patvirtinimas dar negautas.
- S-AUD – Seimo Audito komitetui pateikta 2026 m. spalio 9 d.; registracijos patvirtinimas laukiamas.
- A-01 – Valstybės kontrolei pateikta 2026 m. spalio 9 d.; registracijos patvirtinimas laukiamas.
- S-EDU – Seimo Švietimo ir mokslo komitetui pateikta 2026 m. spalio 9 d.; registracijos patvirtinimas laukiamas.
- MFA-01 – Užsienio reikalų ministerijai pateikta 2026 m. spalio 9 d.; registracijos patvirtinimas laukiamas.
- S-FAC – Seimo Užsienio reikalų komitetui pateikta 2026 m. spalio 9 d.; registracijos patvirtinimas laukiamas.

Šios bylos nėra dubliuojamos. Kiekvienai institucijai pateiktas jos kompetencijai pritaikytas klausimas. Šis paskutinis kreipimasis skirtas tam, ko nėra viena atskira institucija negali išspręsti viena – bendram Seimo savininko teisių ir struktūrinės atskaitomybės klausimui.

IV. Prašomi Seimo Pirmininko ir Seimo valdybos veiksmai

- Užregistruoti šį kreipimąsi kaip struktūrinės parlamentinės priežiūros ir Seimo, kaip LGGRTC savininko teises bei pareigas įgyvendinančios institucijos, klausimą.
- Koordinuoti nepriklausomą LGGRTC metodikos ir kontrolės sistemos vertinimą, apimančią pirminių šaltinių patikrą, kolegialią / ekspertinę peržiūrą, šaltinių patikimumo ir atribucijos kriterijus, interesų konfliktų kontrolę, taisymo / atšaukimo / pakartotinio išleidimo procedūras ir sprendimų atsekamumą.
- Vertinimą organizuoti už LGGRTC ribų ir nepadaryti Centro savęs vertinimo vieninteliu įrodymu; atitinkamos institucijos turi naudoti savo turimus įgaliojimus.
- Koordinuoti jau pateiktus S-AUD, S-EDU ir S-FAC parlamentinės kontrolės klausimus taip, kad būtų išvengta kompetencijos spragų ir dubliavimo.
- Jei nepriklausomas vertinimas patvirtintų struktūrinę spragą, svarstyti LGGRTC įstatymo ir / arba nuostatų pakeitimus, nustatant privalomus tyrimų sąžiningumo, šaltinių patikros, nepriklausomos peržiūros ir pataisymų standartus.
- Bet kokios struktūrinės reformos metu užtikrinti archyvų, darbo bylų, tyrimų medžiagos, aukų rėmimo ir kitų neutralių viešųjų funkcijų tęstinumą bei išsaugojimą.

Šis prašymas nesiūlo iš anksto panaikinti Centro ir neteigia, kad nepriklausomo vertinimo rezultatas jau žinomas. Jis prašo, kad Seimas, kuriam įstatymas suteikia savininko teises ir pareigas, nustatytų ir užtikrintų nepriklausomą atsakomybės mechanizmą.

Šiame pareiškime nurodyti priedai

Priedas	Dokumentas	Data	Nuoroda / rekvizitai	Paskirtis
S0	Aštuonių ankstesnių institucinių kreipimųsi būklė	2026-10-09	Registracijos / pateikimo suvestinė	Koordinuotos procedūros įrodymas
X-01	LGGRTC atsakymas Nr. 14R	2020-02-11	Lietuviškas originalas	Vidinio nuoseklumo ir šaltinių vertinimo klausimai
X-03	LGGRTC Nr. 55R-951	2026-10-02	Nr. 55R-951	Pripažinimas, kad lemiamas sprendimas nebuvo išnagrinėtas
X-04	Liubeko teismo sprendimo ištrauka	1970-01-27	JuNSV byla 722	Pirminio dokumento kontrolė
X-05	LGGRTC raštas Nr. 55R-21	2018-02-26	LGGRTC oficialus raštas	Užsienio procesinio rezultato sertifikavimas
X-12	S-3229 / LGGRTC Nr. 11R-12	2017/2026	S-3229 / 11R-12	Palankaus sovietinio šaltinio naudojimo palyginimas

X-14	A. Rukšėnas 2016	2016	p. 50, 54–55	Riaukos / Pakalniškio patikimumo palyginimas
X-19	Vilniaus prokuroro nutarimas AP-31212	2019-12-02	p. 3	Ankstesnis valstybės pranešimas apie procesinio teiginio ribas
X-20	Prokuroro S. Stulginskio nutarimas	2026-09-24	IBPS-V-2526543-26	Atskaitomybės ribos kontekstas
X-21	LGRTC įstatymas ir nuostatai	Galiojantys	Įstatymo 2–4 str.; XIV-2987	Seimo savininko teisės ir mokslinių tyrimų funkcija
X-22	Oldenburgo nutartis IV AR 17/70	1970-04-27	2 Js 218/63	Procesinis palyginimas
X-23	Rukšėnas / Krikštaponis – LRT	2021-06-15	LRT	Kontrolinis nepalankaus šaltinių naudojimo atvejis
X-30	LRT/BNS viešojo konteksto archyvas	2026-10-07	Wayback 20261009030020	Viešasis kontekstas tik

REQUEST TO THE SPEAKER AND BOARD OF THE SEIMAS OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA

Review of Seimas owner rights, structural oversight, and the accountability mechanism governing LGGRTC

To	Speaker and Board of the Seimas of the Republic of Lithuania
From	Grant Arthur Gochin, citizen of the Republic of Lithuania
Date	9 October 2026
Subject	Structural oversight of LGGRTC, independent methodology/control review, and possible statutory remedy

I. Seimas responsibility and request

The current Law on the Lithuanian Genocide and Resistance Research Centre provides that the Seimas exercises the Centre's owner rights and duties. The Seimas also approved the current LGGRTC Regulations by Resolution No. XIV-2987 of 26 September 2024. Article 27 of the Seimas Statute assigns the Seimas Board responsibility for organizational questions of Seimas work. On that basis, I ask the Speaker and Board to coordinate a structural review and, within their competence, refer the matter to the appropriate committees or another independent mechanism. If the legislative-remedy portion of this request qualifies as a petition under the Constitutional Law on Petitions, I ask that it be registered or forwarded to the Seimas Petitions Commission, which considers petitions concerning laws and other normative acts adopted by the Seimas, without displacing the separate review of the Seimas's exercise of the Centre's owner rights and duties.

I do not ask the Seimas to vote on historical facts or criminal guilt. I ask it to address an owner-rights and governance question: whether a state institution tasked with scientific and applied research, whose findings can enter official memory and state communications, has an adequate independent system for verification, methodological control and correction.

II. Why the issue is structural

The documentary record is not confined to one disputed biography. LGGRTC has published characterizations of foreign procedural outcomes that later did not match the controlling primary records; in one case the Centre itself acknowledged that it had not examined the controlling judgment before publishing a categorical formulation. Other files permit examination of whether favorable and adverse Soviet or retrospective sources were tested under one reliability and attribution standard.

This is not a claim that every LGGRTC conclusion is wrong or that every file moves in one direction. The Krikštaponis case is deliberately retained as a control. The narrower structural question is what neutral rule explains divergent source treatment, who supervises that rule, who verifies controlling records before publication, and who ensures consistent correction of official letters and public pages after error is identified.

The prosecutor's 24 September 2026 refusal is not challenged here. It matters only as evidence of the accountability boundary: contested LGGRTC output was treated in criminal procedure as specialist historians' assessment. If the

same output may influence state memory, awards or diplomacy, the Seimas, as the institution exercising owner rights and duties, should be able to identify the mechanism that supplies quality and correction accountability.

III. Eight competence-specific submissions already filed

This is the tenth and final institutional submission in the sequence. Eight prior submissions have already been filed:

- AR-01 – Office of the Chief Archivist: registered 9 October 2026 as No. V5-1531.
- O-SUPP – Seimas Ombudspersons' Office: registered 9 October 2026 as No. P-3369, supplement to complaint No. 5D-2026/2.1-1655.
- AE-01 – QES-signed competence/research-integrity request submitted to the Academic Ethics and Procedures Ombudsperson; registration confirmation pending.
- S-AUD – submitted to the Seimas Audit Committee on 9 October 2026; registration confirmation pending.
- A-01 – submitted to the National Audit Office on 9 October 2026; registration confirmation pending.
- S-EDU – submitted to the Seimas Education and Science Committee on 9 October 2026; registration confirmation pending.
- MFA-01 – submitted to the Ministry of Foreign Affairs on 9 October 2026; registration confirmation pending.
- S-FAC – submitted to the Seimas Foreign Affairs Committee on 9 October 2026; registration confirmation pending.

Those filings are not duplicates. Each presents a question tailored to the recipient's own competence. This final submission addresses what no single recipient can resolve alone: the Seimas-wide owner-rights and structural-accountability question.

IV. Requested action by the Speaker and Seimas Board

- Register this as a structural parliamentary-oversight matter concerning the Seimas's exercise of LGGRTC owner rights and duties.
- Coordinate an independent review of LGGRTC's methodology and control framework, including primary-source verification, collegial/expert review, reliability and attribution criteria, conflict controls, correction/withdrawal/reissuance procedures, and decision traceability.
- Ensure that the review is conducted outside LGGRTC and that LGGRTC self-assessment is not treated as the sole evidence; competent bodies should use their own powers.
- Coordinate the already-filed S-AUD, S-EDU and S-FAC oversight tracks so that jurisdictional gaps and duplication are avoided.
- If independent review confirms a structural gap, consider amendments to the LGGRTC Act and/or Regulations establishing mandatory research-integrity, source-verification, independent-review and correction standards.
- During any structural reform, preserve archives, working files, research materials, victim-support functions and other neutral public functions.

This request does not presuppose abolition of LGGRTC and does not claim that the result of independent review is already known. It asks the Seimas, which the law assigns owner rights and duties, to identify and secure an independent accountability mechanism.

Annexes cited in this filing

Annex	Document	Date	Reference	Purpose
S0	Status of eight earlier institutional filings	9 Oct 2026	Registration/submission summary	Evidence of coordinated procedure
X-01	LGGRTC response No. 14R	11 Feb 2020	Lithuanian original	Internal-consistency and source-treatment questions
X-03	LGGRTC No. 55R-951	2 Oct 2026	No. 55R-951	Admission controlling judgment not examined
X-04	Lübeck judgment excerpt	27 Jan 1970	JuNSV case 722	Primary-record control

X-05	LGGRTC Letter No. 55R-21	26 Feb 2018	LGGRTC official letter	Certification of foreign procedural outcome
X-12	S-3229 / LGGRTC No. 11R-12	2017/2026	S-3229 / 11R-12	Favorable Soviet-source comparator
X-14	A. Rukšėnas 2016	2016	pp. 50, 54–55	Riauka/Pakalniškis reliability comparator
X-19	Vilnius prosecutor refusal AP-31212	2 Dec 2019	p. 3	Prior state notice concerning procedural characterization
X-20	Prosecutor Stulginskis refusal	24 Sep 2026	IBPS-V-2526543-26	Accountability-boundary context
X-21	LGGRTC Act and Regulations	Current	Act Arts.2–4; XIV-2987	Seimas owner rights and research function
X-22	Oldenburg order IV AR 17/70	27 Apr 1970	2 Js 218/63	Procedural comparator
X-23	Rukšėnas/Krikštaponis – LRT	15 Jun 2021	LRT	Adverse-source-use control
X-30	Archived LRT/BNS context	7 Oct 2026	Wayback 20261009030020	Public context only

PRIEDŲ RODYKLĖ / ANNEX INDEX

S-01 — Seimo Pirmininkui ir Seimo valdybai / Speaker and Board of the Seimas
Autentiškas tekstas: lietuvių kalba. English: courtesy translation only.

Priedas	Dokumentas / Document	Galutinio PDF psl.
S0	Status of the eight earlier institutional filings	8
X-01	LGGRTC response No. 14R	9
X-03	LGGRTC response No. 55R-951	10-12
X-04	Lübeck judgment / JuNSV excerpt	13
X-05	LGGRTC Letter No. 55R-21	14
X-12	Government Chancellery S-3229 / LGGRTC No. 11R-12	15
X-14	A. Rukšėnas, Noreika biographical controversies	16
X-19	Vilnius prosecutor refusal AP-31212	17
X-20	Prosecutor Stulginskis refusal, 24 Sep 2026	18-29
X-21	Current LGGRTC Act and Regulations	30
X-22	Oldenburg order IV AR 17/70	31
X-23	Rukšėnas / Krikštaponis comparator	32
X-30	Archived LRT/BNS public-context record	33

PRIEDAS S0 / ANNEX S0

Ankstesnių aštuonių institucinių kreipimųsi būklė / Status of the eight earlier institutional filings

Track	Status	Public signed copy
AE-01	Submitted 9 Oct 2026; registration confirmation pending	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/AE-01-signed.pdf
AR-01	Registered 9 Oct 2026 as No. V5-1531	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/AR-01-signed.pdf
O-SUPP	Registered 9 Oct 2026 as No. P-3369; complaint No. 5D-2026/2.1-1655	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/O-SUPP-signed.pdf
S-AUD	Submitted 9 Oct 2026; registration pending	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/S-AUD-signed.pdf
A-01	Submitted 9 Oct 2026; registration pending	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/A-01-signed.pdf
S-EDU	Submitted 9 Oct 2026; registration pending	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/S-EDU-signed.pdf
MFA-01	Submitted 9 Oct 2026; registration pending	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/MFA-01_CONSOLIDATED_READY_FOR_QES_2026-10-09-signed.pdf
S-FAC	Submitted 9 Oct 2026; registration pending	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/S-FAC_CONSOLIDATED_READY_FOR_QES_2026-10-09-signed.pdf

The sequence is deliberately competence-specific. These are not duplicate complaints: archive provenance, public administration, research integrity, audit/control, foreign affairs, presidential powers and Seimas owner-rights questions are separated by forum.

PRIEDAS / ANNEX X-01

LGGRTC atsakymas Nr. 14R / LGGRTC response No. 14R

Data / Date	2020-02-11
Nuoroda / Reference	Lietuviškas originalas; LAC-D00117/00118
Paskirtis / Purpose	Gewecke vidinis prieštaravimas; sovietinių šaltinių vertinimas; Pakalniškio klausimas
Vieša nuoroda / Public source	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/05/Atsakymas-Gochinui-i-01-16.pdf

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

Pagrindinis šaltinis: 2020 m. vasario 11 d. LGGRTC atsakymas lietuvių kalba.

Šiame pareiškime naudojami trys dokumento aspektai: (1) tame pačiame rašte aptariama Hanso Gewecke apkaltinamoji bausmė ir vaidmuo getų sistemoje, tačiau vėliau pateikiama platesnė Vokietijos teismų „išteisinimo“ išvada; (2) palankiai naudojama KGB / NKVD medžiaga; (3) atsakoma į Pakalniškio šaltinio patikimumo klausimą.

Priedama kaip šaltinio ištrauka; viešas lietuviškas originalas pateikiamas aukščiau esančioje nuorodoje.

PRIEDAS / ANNEX X-03

LGGRTC atsakymas Nr. 55R-951

Data / Date	Užregistruota 2026-10-02
Nuoroda / Reference	Nr. 55R-951
Paskirtis / Purpose	Pripažinimas, kad lemiamas Liubeko sprendimas nebuvo išnagrinėtas; dalinis teisinės formuluotės patikslinimas
Vieša nuoroda / Public source	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/10/LGGRTC_55R-951_2026-10-02.pdf

Po šio viršelio pateikiamas visas gautas LGGRTC dokumentas su jo elektroninio dokumento metaduomenimis.

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius tel. (8 5) 231 4139, faks. (8 5) 279 1033, el. p. centras@genocid.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191428780

Grant Gochinui
ggochin@gmail.com

2026-09-29 Nr. 55R-

Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties
komisijos pirmininkui Dariui Jakavičiui
priim@lrs.lt

Į 2026-09-18

DĖL BUVUSIŲ ŠIAULIŲ APYGARDOS VADŲ H. GEWECKE IR E. BUB'Ų BYLŲ

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau - Centras) 2019-12-17 pažymoje „Apie Jono Noreikos (Generolo Vėtros) veiklą antinaciniame pogrindyje“ po teiginiais: „Šiaulių apygardos komisaras Hansas Gewecke, vienas iš Žagarės ir Šiaulių getų iniciatorių ir organizatorių, po karo taip pat teigė tuo metu nesupratęs, kad getai baigsis žydų sunaikinimu. 1969 m. Liubeko (Vokietija) teismas atmetė H. Geweckei ir jo pavaduotojui Evaldui Bubui pateiktus kaltinimus dėl Holokausto; E. Bubas (kurį D. Jasaitis apibūdina kaip rafinuotai žiaurų) buvo visiškai išteisintas, o H. Gewecke nuteistas puspenktų metų kalėti už tai, kad jo nurodymu Šiaulių gete buvo pakartas B. Mazoveckis, paslapčia į getą įsinešęs maisto“, yra nuoroda, kuria remiantis buvo išsakyti šie teiginiai – tai straipsnis, parašytas H. Gewecke ir E. Bub'o teisme dalyvavusio ir prieš juos liudijusio buvusio Šiaulių geto kalinio Leibos Lipšico prisiminimų pagrindu, taip pat buvo remtasi H. Gewecke filmuotu pasakojimu, saugojamu Steven'o Spielberg'o Holokausto liudijimų vaizdo archyve JAV.

Centras nėra ištyręs 1970 metų Liubeko teismo nuosprendžio, nes jis nėra įskaitmenintas, todėl tikėtina, kad teiginys „E. Bub'as buvo visiškai išteisintas“ nėra teisiškai korektiškas, tačiau tai patvirtinti ar paneigti bus galima tik Centrai tiesiogiai susipažinus su teismo nuosprendžiu.

Kita vertus, esminiai teiginiai, kad teismas atmetė H. Geweckei ir jo pavaduotojui E. Bubui pateiktus kaltinimus dėl Holokausto, yra tikslūs, nes platesni kaltinimai dėl Gewecke'o ir Bub'o dalyvavimo Šiaulių žydų persekiojime ir masinėse žudynėse nepasibaigė jų nuteisimu už visą šią veiklą 1941-1944 metais.

Laikinais einantis Generalinio direktoriaus pareigas

dr. Arūnas Bubnys

Dalius Stancikas, +370 612 60604, dalius.stancikas@genocid.lt

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centras
Dokumento pavadinimas (antraštė)	SKUNDAS IR PRAŠYMAS DĖL PARLAMENTINĖS KONTROLĖS
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-10-02 Nr. 55R-951
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento adresatas (-ai)	Piliečiai
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Arūnas Bubnys Laikinais einantis generalinio direktoriaus pareigas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-10-01 15:21
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-10-01 15:21
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2
Sertifikato galiojimo laikas	2026-02-13 13:35 - 2028-02-13 13:35
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jolita Bernotienė Vyriausioji specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-10-02 09:08
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2022-06-02 10:42 - 2027-06-01 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20260928.6
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2026-10-02)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2026-10-02 nuorašą suformavo Jolita Bernotienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo Dokumentų valdymo sistema „Deka Office“ (2026-10-02)

PRIEDAS / ANNEX X-04

Landgericht Lübeck, 2 Ks 1/68 — paskelbta JuNSV ištrauka

Data / Date	1970-01-27
Nuoroda / Reference	Justiz und NS-Verbrechen, Band XXXIII, case 722; BGH 5 StR 631/70
Paskirtis / Purpose	Gewecke / Bub faktinis procesinis rezultatas ir materialios bylos išvados

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

Naudojamas tik paskelbtas JuNSV šaltinis. Konfidencialaus šaltinio kopija į šį pareiškimą neįtraukiama.

Šio priedo paskirtis – leisti palyginti LGGRTC vėlesnę „visiško išteisinimo“ formuluotę su paskelbtu Vokietijos teismo bylos rezultatu ir materialiosiomis išvadomis.

Pilnas paskelbtas teismo tekstas identifikuojamas pagal bylą 2 Ks 1/68, JuNSV byla 722, t. XXXIII.

PRIEDAS / ANNEX X-05

LGGRTC raštas Nr. 55R-21

Data / Date	2018-02-26
Nuoroda / Reference	LGGRTC oficialus raštas
Paskirtis / Purpose	2018 m. „visiško išteisinimo“ formuluotė, kurią 2026 m. URM įvardijo teisiškai netiksli
Vieša nuoroda / Public source	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/05/Gonocide-Reply-2018-02-26-Holocaust-interpretation.pdf

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą viešą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

Šaltinio kontroliuojama ištrauka

„rašydamas pažymą apie K. Škirpą Centras atsižvelgė į šalutines aplinkybes, kurių nepaminėjo toje pažymoje - dėl galimų panašių nusikalstamų veikų, apibrėžtų Konvencijoje ir Statute, įtariamo Lietuvos laikinosios vyriausybės vadovo Juozo Brazaičio-Ambrasevičiaus (šias pareigas perėmusio areštavus K. Škirpą), veikla 1974 m. buvo išsamiai tirta JAV Kongrese ir JAV Imigracijos ir natūralizacijos tarnyboje, ir J. Ambrasevičius - Brazaitis buvo visiškai išteisintas.“

Šiame Step 3 pareiškime raštas naudojamas kaip tiesioginis 2018 m. „visiško išteisinimo“ teiginio šaltinis. URM 2026 m. gegužės 12 d. rašte šią ankstesnę Centro formuluotę apibūdino kaip teisiškai netikslia.

PRIEDAS / ANNEX X-12

Vyriausybės kanceliarijos S-3229 / LGRTC raštas Nr. 11R-12

Data / Date	S-3229: 2026-10-08; 11R-12: 2017-12-14
Nuoroda / Reference	LYA f. K-1, ap. 58, b. 44618/3, t. 2, l. 239–241, 284
Paskirtis / Purpose	Ramanausko vertinime panaudotas sovietų nepateiktas kaltinimas ir 1957 m. tardymo medžiaga

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

IŠTRAUKA. Vyriausybės kanceliarijos 30 puslapių pateiktoje medžiagoje S-3229 yra LGRTC 2017 m. gruodžio 14 d. raštas Nr. 11R-12.

11R-12 palankiai vertina aplinkybę, kad sovietų tyrime Ramanauskui nebuvo pateiktas kaltinimas dėl žydų genocido, ir remiasi jo paties 1957 m. tardymo paaiškinimu apie turto apsaugos būrį, baudžiamųjų veiksmų nevykdymą ir vėlesnį perkėlimą į kurorto administraciją.

Pilna 30 puslapių S-3229 produkcija prieinama projekto byloje ir gali būti pateikta paprašius.

PRIEDAS / ANNEX X-14

Alfredas Rukšėnas, „Jono Noreikos-Generolo Vėtros biografijos kontroversijos“

Data / Date	2016
Nuoroda / Reference	Genocidas ir rezistencija 1(39), p. 50, 54–55; DOI 10.61903/GR.2016.102
Paskirtis / Purpose	Riaukos / Pakalniškio atribucijos ir patikimumo palyginimas
Vieša nuoroda / Public source	https://journals.vu.lt/gr/lt/article/view/35731

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

IŠTRAUKA. Pareiškime remiamasi p. 50 pateiktu Riaukos palankiu „mūsų kapitono“ pasakojimu ir p. 54 pateikta Pakalniškio ištrauka, kur prieš dialogą įvardijamas „komendantas kapitonas Noreika“, tačiau tolesnis „komendantas“ vertinamas kaip nenustatytas.

Taip pat svarbios p. 54–55 nuorodos į pokario sovietinės baudžiamąsias bylas, naudotas komendanto tapatybei ir žudynių operacijai rekonstruoti.

Pilnas straipsnis: Vilniaus universiteto žurnalų platforma, DOI nurodytas aukščiau.

PRIEDAS / ANNEX X-19

Vilniaus prokuroro nutarimas AP-31212

Data / Date	2019-12-02
Nuoroda / Reference	M-2-02-01142-19 / AP-31212, p. 3
Paskirtis / Purpose	Ankstesnis Lietuvos valstybės institucijos 1975 m. laiško vertinimas
Vieša nuoroda / Public source	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/04/2020-05-20_035122-Decision.pdf

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą viešą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

Tiksli lietuviška formuluotė, p. 3

„nėra nurodytas nei išteisinimo nei rehabilitavimo faktas“

Ši formuluotė naudojama tik kaip ankstesnis valstybės institucijos dokumentinis įrašas apie 1975 m. korespondencijos turinį. Prokuroro sprendimas atskirai nustatė, kad baudžiamajai atsakomybei būtina tiesioginė tyčia / tikslas nebuvo įrodyti; baudžiamoji tyčia šiame Step 3 pareiškime nėra teigiama.

PRIEDAS / ANNEX X-20

Prokuroro Sergejaus Stulginskio nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą

Data / Date	2026-09-24
Nuoroda / Reference	IBPS-V-2526543-26; medžiaga M-2-01-00074-26
Paskirtis / Purpose	Tik procesinis atskaitomybės ribos kontekstas; prokuroras šiame papildyme neskundžiamas
Vieša nuoroda / Public source	https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/09/Prokuroro_nutarimas_atsisakyti_pradeti_IT_with_cover.pdf

Po šio viršelio pateikiamas visas gautas nutarimas su aiškinamuoju identifikavimo viršeliu ir oficialiais metaduomenimis.

NUTARIMAS ATSIŠAKYTI PRADĖTI IKITEISMINĮ TYRIMĄ

Prosecutor's decision refusing to initiate a pre-trial investigation - AP-29927 and AP-29972

What this document is

This is the ten-page substantive prosecutorial decision issued on 24 September 2026 by Prosecutor Sergejus Stulginskis of the Criminal Prosecution Department, Office of the Prosecutor General of Lithuania. The decision addresses Grant Arthur Gochin's applications AP-29927 and AP-29972, including allegations concerning LGGRTC publications and actions, and concludes that no pre-trial investigation will be opened. The decision records the refusal under the Lithuanian Code of Criminal Procedure and states that it may be appealed within seven days to a pre-trial investigation judge of the Vilnius City District Court.

Document type	Formal prosecutor's procedural decision
Date	24 September 2026
Official registration no.	IBPS-V-2526543-26
Applications addressed	AP-29927; AP-29972
Investigation material no.	M-2-01-00074-26
Decision	Refusal to initiate a pre-trial investigation
Issued by	Criminal Prosecution Department, Office of the Prosecutor General of Lithuania
Prosecutor	Sergejus Stulginskis

Source / provenance

Received by email from the Office of the Prosecutor General on 24 September 2026. Source Gmail conversation supplied by the recipient:

Gmail source message: WhctKLcMfBhcJTPPlzQRjWmcgDcGzxFwLnMjHXvScvkvH_xfcBJmNSLnQWxGmJfgDwHQFlgL

The original Lithuanian decision, including its official metadata page, begins on the following page. This cover page is explanatory only and is not part of the decision issued by the Lithuanian authorities.

**GENERALINĖS PROKURATŪROS
BAUDŽIAMOJO PERSEKIOJIMO DEPARTAMENTAS**

**NUTARIMAS
ATSISAKYTI PRADĖTI IKITEISMINĮ TYRIMĄ**

Data	2026-09-24
Surašymo vieta	Vilnius
Tyrimo medžiagos Nr.	M-2-01-00074-26

Nutarimą priėmė	Prokuroras Sergejus Stulginskis
n u s t a t ė:	
Skundą, pareiškimą, pranešimą pateikęs asmuo	Grant Arthur Gochin 2026 m. rugsėjo 11 d. ir 2026 m. rugsėjo 13 d. pareiškimai.
Nustatytos aplinkybės ir pagrindas, dėl kurių baudžiamasis procesas negalimas Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje gautas Grant Arthur Gochin (toliau - Pareiškėjas) 2026-09-11 pareiškimas „Apie galimai padarytą nusikalstamą veiką“ (registracijos Nr. AP-29927), kuriuo prašoma pradėti ikiteisminį tyrimą dėl Alfredo Rukšėno ir Arūno Bubnio veiksmų, susijusių su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – LGGRTC) 2024 m. birželio 25 d. istorine-archyvine pažyma Nr. 9R-598 (9.6E) (toliau – ir Pažyma), pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 170² straipsnio 1 dalį. Pareiškėjas prašo įvertinti, ar LGGRTC 2024 m. birželio 25 d. istorinės-archyvinės pažymos Nr. 9R-598 (9.6E) parengimas, patvirtinimas ir viešas paskelbimas turi BK 170² straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos požymių ir, esant įstatyme nustatytam pagrindui, pradėti ikiteisminį tyrimą dėl minėtos pažymos rengėjo Alfredo Rukšėno ir ją pasirašiusio Arūno Bubnio individualių veiksmų. Pareiškėjas neteigia, kad nesutikimas su jo istorine interpretacija yra nusikaltimas, tačiau kelia klausimą, ar oficiali valstybės istorinė pažyma, žinodama ir pati atkartodama antisemitinės programos, kolektyvinio teisių atėmimo, išvairo ir turto perėmimo dokumentus, juos sistemaiškai atskyrė ir svėrė taip, kad galėjo būti šiurkščiai sumenkintas pripažintų nacistinės Vokietijos nusikaltimų ir jų vietinių prielaidų bei dalyvių vaidmuo, ir, ar tai buvo padaryta tiesiogine tyčia bei esant kitoms BK 170² straipsnio 1 dalies sąlygoms. Pareiškėjas aptaria atskirus LGGRTC 2024 m. birželio 25 d. istorinės-archyvinės pažymos Nr. 9R-598 (9.6E) teiginius, išvadas, kritikuoja juos, nesutinka su tam tikromis išvadomis, pateikia savo išvadas apie istorinius įvykius. Pareiškėjas pažymėjo, kad Pažyma pasirenka siaurą „kolaboranto“ apibrėžimą, siejamą su tarnyba okupacinėje administracijoje, ir daro kategorišką išvadą: „Tad jis nebuvo kolaborantas.“, nes nėra žinių, jog Berlyne buvęs Škirpa būtų turėjęs ką nors bendro su 1941 m. liepos mėn. VII forte vykdytomis 3020 žydų žmogžudystėmis. Pareiškėjo vertinimu, K. Škirpos fizinė nebūtis Lietuvoje yra reikšminga tiesioginio operacinio dalyvavimo riba, ji savaime neišsprendžia atskirų klausimų dėl organizacinio vadovavimo, propagandos, kolektyvinio teisių atėmimo, išvairo ar turto perėmimo reikšmės. <i>Pradėti ikiteisminį tyrimą atsisakytina.</i> BK 2 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad pagal baudžiamąjį įstatymą atsako tik tas asmuo, kurio padaryta veika atitinka baudžiamojo įstatymo numatytą nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo sudėtį. Nusikalstamos veikos sudėties požymiai būtini, kad pavojinga veika būtų pripažinta nusikalstama, o kaltas asmuo patrauktas baudžiamajon atsakomybėn. Jei nėra bent vieno iš požymių, nėra ir nusikalstamos veikos sudėties.	

Pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau - BPK) 168 straipsnio nuostatas ikiteisminis tyrimas nepradedamas, kai nurodyti faktai apie nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisingi arba yra aiškos BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, viena iš kurių - nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių (BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Baudžiamajai atsakomybei atsirasti, būtina nustatyti nusikalstamos veikos sudėtį kaltininko veiksmuose ir pagrįsti ją pakankamais BPK reikalavimus atitinkančiais duomenimis (įrodymais). Kai tokių duomenų nepakanka, ikiteisminį tyrimą atsisakoma pradėti. Todėl, jei nepakanka duomenų, kad asmens veikoje gali būti veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių, baudžiamasis procesas negali būti pradedamas, o pradėtas turi būti nedelsiant nutrauktas. Pagal teismų praktiką, ikiteisminis tyrimas turi būti pradėtas vadovaujantis ne subjektyviu situacijos įvertinimu, o esant objektyvioms aplinkybėms, suponuojančioms, kad buvo padaryta nusikalstama veika. Proceso pradėjimas, nesant tam pagrindo, prieštarautų baudžiamojo proceso paskirčiai.

BK 170² straipsnio 1 dalyje nustatyta baudžiamoji atsakomybė, be kita ko, už viešą pritarimą genocido ar kitiems nusikaltimams žmoniškumui arba karo nusikaltimams, jų neigimą ar šiurkštų menkinimą. Baudžiamoji atsakomybė už šias veikas kyla tik tuo atveju, kai tai padaryta grasinančiu, užgauliu ar įžeidžiančiu būdu arba dėl to buvo sutrikdyta viešoji tvarka.

BK 170² straipsnio saugomas objektas – tarptautinės bendruomenės saugomi gėriai, t. y. pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės, saugus žmonių egzistavimas be pavojaus jų gyvybei, sveikatai ir laisvei, kuris užtikrinamas draudžiant agresiją, genocidą, nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus. Šis BK straipsnis kriminalizuoja veikas, kuriomis skleidžiamos antidemokratinės idėjos ir dezinformacija, kurstomas smurtas ir neapykanta prieš nukentėjusį nuo genocido, karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui asmenį ar asmenų grupę. Pagal BK 170² straipsnį, neigimu sudaroma tokia situacija, kai nepripažįstami įvykdyti nusikaltimai, atmetant bet kokią jų ar nusikaltimų aukų, žalos buvimo galimybę, savo pasisakymais, viešais pareiškimais netgi prieštaraujant jau įrodytiems faktams. Šiurkštus menkinimas įgyvendinamas siekiu panaikinti istorinę, visuomeninę, tarptautinę genocido, nusikaltimų žmoniškumui ar karo nusikaltimų reikšmę ne tik Lietuvos, bet ir pasaulinei bendruomenei. Tai gali būti padaroma įžūliai iškraipant faktus, kai kuriuos jų nutylint ir pateikiant savąją įvykių versiją, prisidengiant skaitytais šaltiniais, kitų svarbių žmonių kalbomis. Esminę reikšmę turi tai, ar nukrypstantis nuo visuotinai pripažintų istorinių įvykių vertinimo kitoks tų įvykių vertinimas gali būti pripažintas grasinančiu, užgauliu ar įžeidžiančiu arba viešąją tvarką sutrikdžiusiu agresijos, sunkių ir labai sunkių nusikaltimų viešu neigimu ar šiurkščiu menkinimu.

Sprendžiant, ar pasisakymas peržengė leistinos saviraiškos ribas, būtina vertinti, ar jame buvo tiesioginių ar netiesioginių raginimų pavojingai veikti, neapykantos ar netolerancijos skleidimo, realios žalingų padarinių rizikos, taip pat atsižvelgti į visą politinį, socialinį ir istorinį kontekstą. Baudžiamoji atsakomybė yra viena sunkiausių saviraiškos laisvės ribojimo formų. EŽTT praktikoje pripažįstama, kad sprendžiant dėl teisės į saviraiškos laisvę ribojimo proporcingumo, turi būti atsižvelgiama ir į tai, kad baudžiamojo nuteisimo faktas laikomas viena sunkiausių tokio ribojimo formų, taip pat pažymima, kad *saviraiškos, susijusios su istorinių įvykių vertinimu, srityje, kaip ir kitais atvejais, pripažįstama tam tikros polemikos, kandumo, perdėjimo galimybė, tačiau su sąlyga, kad istorinės diskusijos neperauga į smurto, neapykantos ar netolerancijos kurstymą (byla Perincek prieš Šveicariją)*. Be to, Teismų praktikoje ir Konstitucinėje jurisprudencijoje yra išaiškinta, kad nusikalstama veika turi ne tik formaliai atitikti baudžiamajame įstatyme nustatytos nusikaltimo sudėties požymius, bet ir būti pavojinga. Baudžiamoji atsakomybė demokratinėje visuomenėje turi būti suvokiama kaip kraštutinė, paskutinė priemonė (*lot. ultima ratio*), naudojama saugomų teisinių gėrių, vertybių apsaugai tais atvejais, kai švelnesnėmis priemonėmis tų pačių tikslų negalima pasiekti.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas prašo įvertinti, ar LGGRTC 2024 m. birželio 25 d. istorinės-archyvinės pažymos Nr. 9R-598 (9.6E) „Dėl Kazio Škirpos asmenybės“ parengimas, patvirtinimas ir viešas paskelbimas turi BK 170² straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos požymių.

Susipažinus su minėta Pažyma, nustatyta, kad šioje istorinėje-archyvinėje pažymoje, kuria, vykdant LGGRTC įstatymų deleguotas funkcijas, savo kompetencijos ribose parengė LGGRTC istorikas Dr. Alfredas Rukšėnas ir pasirašė LGGRTC generalinis direktorius Dr. Arūnas Bubnys, pripažįstant, kad nacistinės Vokietijos okupacijos Lietuvoje metu buvo vykdomi genocido nusikaltimai ir kiti nusikaltimai žmoniškumui, remiantis pažymoje nurodytais archyviniais ir kitas šaltiniais, pateikti duomenys apie Kazį Škirpą, jo asmenybę ir veiklos istoriografinis (ne teisinis) vertinimas. Pažyma parengta prašant Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinei komisijai. Pažymoje pateiktos ir aptartos įvairios istorikų nuomonės ir skirtingi K. Škirpos kaip istorinės asmenybės vertinimai (<<...Kazys Škirpa kaip istorinė asmenybė visuomenėje nepasižymi vienareikšmiškais vertinimais. Vieni mano, kad jis buvo laisvės kovų dalyvis, patriotas, kurio veikla buvo nepriekaištinga. Kiti mano, kad jis buvo laisvės kovų dalyvis, tačiau jo veikla turėjo ir tamsiąją pusę, t. y. būta antisemitizmo, bendradarbiavimo su nacių Vokietija. Taip pat yra tokių, kurie K. Škirpą vertina tik neigiamai....>>, <<...Dalis žmonių K. Škirpą vertina kritiškai dėl to, kad jo vadovaujamo Berlyno LAF'o organizacijos veikloje būta antisemitizmo apraiškų...>>, <<...Istorinė literatūroje teigiama...>>, <<...Atskiri asmenys yra išsakę nuomonę, kad K. Škirpa yra nacių kolaborantas. Istorikas Vytautas Tininis teigia, kad...>>, <<...kritiškai nusistatę asmenys yra pareiškę nuomonę, kad...>> ir kt.). Taip pat Pažymoje yra pateikta ir Pažymos rengėjų kaip istorikų argumentuota, remiantis archyviniais-istoriniais šaltiniais, nuomonė apie tam tikrus istorinius faktus ir K. Škirpos veiklos epizodus, tarp jų ir nacistinei Vokietijai okupavus Lietuvą 1941 metais (<<...Berlyno LAF'o organizacijos dokumentų tekstuose sutinkami antisemitiniais teiginiais leidžia manyti, kad...>>, <<...Toks vertinimas laikytinas abejotinu dėl šių aplinkybių...>>, <<...Nėra žinių apie tai, kad ką nors bendro su šiomis žudynėmis būtų turėjęs tuo metu Berlyne gyvenęs plk. Kazys Škirpa. Kauno TDA batalionas negali būti siejamas su 1941 m. rugpjūčio-lapkričio mėnesiais Kauno IV, IX fortuose ir provincijos vietovėse K. Jėgerio organizuotomis masinio naikinimo operacijomis, nes...>>, <<...Manome, kad planuojamos pakabinti lentos užrašas atspindi teisingą informaciją apie K. Škirpą gyvenimą...>> ir kt.), kuri (nuomonė) yra susijusi išimtinai tik su K. Škirpos tam tikrų gyvenimo etapų ir veiksmų vertinimu, ir pateikiama kaip specialistų (istorikų) nuomonė, tačiau nėra susijusį su pripažintų genocido ir kitų nusikaltimų žmoniškumui ar karo nusikaltimų viešų nepripažinimu, jų neigimu ar menkinimu arba viešu pritarimu jiems.

Taigi, įvertinus Pažymos visą turinį (visumą), ne atskirus jos teiginius, priešingai nei nurodo Pareiškėjas, nėra jokio teisinio pagrindo išvadai, kad Pažymos rengėjai galimai siekė tyčia (tiesiogiai ar netiesiogiai) sukurti netikrą istorinį naratyvą, iškraipyti istorinius faktus, vienus nutylinti, kitus nepagrįstai hiperbolizuojant ir suteikiant jiems kitokį turinį, ir pateikti reikšmingų ir įrodytų aplinkybių, tokių kaip genocidas ir kiti nusikaltimai žmoniškumui ar karo nusikaltimai, jų mastas ir padariniai, už jų vykdymą atsakingi asmenys, neigimą, kuris teisine prasme galėtų būti vertinamas kaip neabejotinas viešas pritarimas pripažintiems genocido ar kitiems nusikaltimams žmoniškumui arba karo nusikaltimams, jų neigimas ar šurkštus menkinimas BK 170² straipsnio 1 dalies prasme.

Akcentuojamos Pažymos turinys, įvertinus jos turinį, kontekstą, nesant joje tiesioginio ar netiesioginio grasinančio, užgaulio ar įžeidžiančio būdu pateikto viešo pritarimo genocido ar kitiems nusikaltimams žmoniškumui arba karo nusikaltimams, jų neigimo ar šurkštaus menkinimo, teisine prasme negali būti vertinamas kaip atitinkantys BK 170² straipsnio 1 dalyje

įtvirtintos nusikaltimo sudėties požymius. Nesant asmens veiksmuose BK 170² straipsnio 1 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties būtinų objektyviosios ir subjektyviosios pusės požymių, ikiteisminis tyrimas pagal BK 170² straipsnio 1 dalį nepradėtinas, nes nepadaryta veika, turinti šio nusikaltimo požymių (BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Vien tik Pareiškėjo subjektyvi nuomonė, subjektyvus istorinių įvykių, asmenų veiksmų minėtame istoriniame laikotarpyje vertinimas, nesutikimas su Istorinę-archyvinę pažymą parengusių asmenų tam tikromis išvadomis apie K. Škyrpos asmenybę ir jo veiklos vertinimu, Pareiškėjo kritiškas Pažymos turinio ir joje padarytų išvadų vertinimas, nesant Pažymoje konkrečių pareiškimų, kuriais tiesiogiai ar netiesiogiai viešai pritariama genocido ar kitiems nusikaltimams žmoniškumui ar karo nusikaltimams, nesant jų neigimo ar šiurkštaus menkinimo, negali būti pakankamu pagrindu pagrįstai manyti, kad veikoje gali būti nusikalstamos veikos požymių ir pradėti ikiteisminį tyrimą.

Kaip minėta, pagal teismų praktiką, ikiteisminis tyrimas turi būti pradėtas vadovaujantis ne subjektyviu situacijos įvertinimu, o esant objektyvioms aplinkybėms, suponuojančioms, kad buvo padaryta nusikalstama veika. Tokių aplinkybių nagrinėjamu atveju nenustatyta.

Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje gautas dar vienas Grant Arthur Gochin 2026-09-13 pareiškimas apie galimai padarytas nusikalstamas veikas „Dėl LGGRTC 2026 m. rugpjūčio 26 d. selektyvios korekcijos, tęstinio Juozo Ambrazevičiaus-Brazaičio „reabilitacijos“ teiginio ir galimo oficialios informacijos iškraipymo“ (registracijos Nr. AP-29972), kuriuo Pareiškėjas prašo pradėti ikiteisminį tyrimą dėl 2026 m. veiksmų, pirmiausia pagal BK 170² straipsnio 1 dalį, ir kartu įvertinti BK 228, alternatyviai BK 229, faktinėms prielaidoms pasitvirtinus BK 300, BK 154, BK 235 ir BK 236 straipsnių taikymą bei BK 24 straipsnyje nustatytas bendrininkavimo taisykles. Pareiškėjas pažymėjo, kad šio pareiškimo faktinis centras nėra 2018-2019 publikacijų apskundimas (Pastaba. Minėtais metais Pareiškėjas kreipėsi į prokuratūrą, prašydamas pradėti ikiteisminį tyrimą pagal BK 170² straipsnio 1 dalį, nurodęs, kad LGGRTC nuo 2018 m. viešai publikuoja tikrovės neatitinkančius teiginius, susijusius su Lietuvos laikinosios vyriausybės vykdančiuoju ministru pirmininku Juozu Ambrazevičiumi - Brazaičiu, nurodant, kad šis buvo išteisintas ir reabilituotas JAV politinėse ir teisėsaugos institucijose bei pažymint, kad LGGRTC viešai užstoja bei aukština šį asmenį, menkina jo nusikalstamus veiksmus Lietuvos piliečių atžvilgiu, nes, Pareiškėjo vertinimu, J. Ambrazevičius-Brazaitis 1941-06-23 - 1941-08-05 vadovavo Lietuvos laikinajai vyriausybei, tuo metu buvo įkurtas sukarintas policijos batalionas (Tautinio darbo apsauga), bei Kaune buvo įkurtas VII fortas, kuriame minėtas dalinys aktyviai dalyvavo nužudant 5000 žydų. Dėl pareiškimų buvo priimti prokuroro nutarimai atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą (IBPS medžiagos Nr. M-2-02-01142-19, M-2-02-01123-18). 2026-09-13 pareiškime Pareiškėjas nurodė, kad nagrinėjamu atveju pareiškimo objektas yra konkretūs 2026 m. valstybės institucijų ir fizinių asmenų veiksmai po to, kai teisinė ir faktinė klaida dėl tariamos JAV „reabilitacijos“ jau buvo aiškiai identifikuota. Ankstesniuose 2018–2019 m. pareiškimuose buvo ginčijama LGGRTC tuomet viešai skelbta išvada, kad JAV institucijos Brazaitį išteisino ar reabilitavo. Paaiškėjo nauji faktai, kurių negalėjo būti ankstesniuose medžiagos:

- 2026 m. kovo 20 d. JAV Atstovų Rūmų narys Brad Sherman dar kartą oficialiai kreipėsi į Lietuvos atstovus dėl tariamos Brazaičio „visiškos reabilitacijos / išteisinimo“ formuluotės ir jos pagrindo;

- 2026 m. gegužės 12 d. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų viceministras V. Verbickas, remdamasis LGGRTC pateikta informacija, pripažino, jog JAV atliktas administracinis tyrimo nutraukimas / deaktyvavimas nėra formalus teismo išteisinimas pagal JAV teisę;

- 2026 m. rugpjūčio 26 d. LGGRTC realiai redagavo vieną savo viešo teksto sakinį ir

pažymėjo korekciją „pataisyta 2026 08 26“;

- 2026 m. rugsėjo 13 d. pareiškėjo padarytoje ir viešai TOI infrastruktūroje išsaugotoje puslapio Nr. 3058 ekrano kopijoje po 2026 m. rugpjūčio 26 d. selektyvios korekcijos tebėra ankstesnis teiginys, kad Brazaitis buvo „reabilituotas JAV teisingumo ministerijos“; tą pačią dieną išsaugotoje puslapio Nr. 2969 ekrano kopijoje tebėra kategoriškas teiginys „jis reabilituotas JAV Teisingumo ministerijos“.

Pareiškėjas taip pat nurodė, kad LGGRTC publikacijoje „Genocido tyrimo centras nepasiduos vulgariam spaudimui“ ginčą dėl Brazaičio aiškiai susieja su platesniu Holokausto atsakomybės pasakojimu. Publikacijoje teigiama, kad oponentai kaltina Centrą istorijos klastojimu, o Centras savo ruožtu Pareiškėjo ir kitų kritikų teiginius pristato kaip netiesą ir kontekstualizuoja juos teiginiu, jog tebebandoma vokiečių nusikaltimus suversti lietuviams ir Laikinąją Vyriausybę padaryti atsakingą už Holokaustą Lietuvoje. Toje pačioje publikacijoje prieš koreguotą sakinį iki šiol išlieka teiginys, kad Juozo Ambrazevičiaus-Brazaičio veikla buvo išsamiai tirta ir „jis reabilituotas JAV teisingumo ministerijos“. Kritikai apibūdinami kaip užsispyrusiai teigiantys, kad jis neva nereabilituotas ir kad Centras neva „sąmoningai meluoja“. Tačiau vėlesnį to paties teksto sakinį LGGRTC 2026 m. rugpjūčio 26 d. aktyviai pakeitė: ankstesnę formuluotę, kad Brazaitis ir Šlepetys buvo „reabilituoti (išbraukti iš įtariamųjų sąrašo)“, pakeitė formuluote, kad jie „buvo išbraukti iš įtariamųjų sąrašo (pataisyta 2026 08 26)“. Pareiškėjas prašo vertinti 2026 m. veiksmus, jų autorius ir jų subjektyviąją pusę pagal 2026 m. egzistuojantį įrodymų ir jurisprudencijos rinkinį, ar 2026 m. selektyvi redakcija (korekcija) ir likęs kategoriškas teiginys nėra reikšmingų atsakomybės aplinkybių iškraipymas BK 170² straipsnio prasme.

Pareiškėjas prašo patikrinti ar asmenys, turėję administracinius ar oficialius įgaliojimus LGGRTC, po aiškaus faktinio ir teisinio informavimo sąmoningai panaudojo valstybės institucijos autoritetą, interneto infrastruktūrą ir oficialią komunikaciją tikrovės neatitinkančiam JAV „reabilitacijos“ statusui išlaikyti ar persiųsti kitoms valstybės ir tarptautinėms institucijoms, t. y. ar nėra asmenų veiksmuose BK 228, 229, 300 straipsniuose numatytų nusikalstamų veikų požymių.

Be to, Pareiškėjas nurodė, kad LGGRTC interneto svetainėje (puslapyje Nr. 2969) apie jį viešai teigiama, kad Pareiškėjo tyrimų esmė – bandymas įrodyti, jog Holokaustą pradėjo ne naciai, o lietuviai, ir kad Pareiškėjo tyrime, nepateikiant svarių įrodymų, „galimai pažeidžiant LR Konstituciją ir LR Baudžiamąjį kodeksą“, kaltinama daug asmenų. Puslapis Nr. 3058 teigia, kad Pareiškėjo sukurtas judėjimas remiasi principu, jog daug kartų pakartota netiesa galiausiai bus priimta už tiesą, ir Pareiškėjo tyrimų teiginius susieja su platesne netiesos, šmeižimo ir grasinimų Centrai kampanija. Prašo įvertinti, ar tokiais veiksmais jo atžvilgiu nepadaryta nusikalstama veika, numatyta BK 154 straipsnyje. Taip pat prašo nustatyti, ar LGGRTC ar jo darbuotojai kompetentingai institucijai apskritai pateikė konkretų skundą, pareiškimą ar pranešimą apie Pareiškėjo tariamą nusikalstamą veiką, ir įvertinti skundų autoriaus veiksmus BK 235 ir 236 straipsniuose numatytų nusikalstamų veikų požymių prasme.

Pradėti ikiteisminį tyrimą atsisakytina.

Iš esmės Pareiškėjas prašo pradėti ikiteisminį tyrimą dėl LGGRTC atstovų veiksmų, kurie, pasak Pareiškėjo, turėdami informacijos apie tai, kad JAV atlikto administracinio tyrimo nutraukimas Juozu Ambrazevičiaus – Brazaičio atžvilgiu nėra formalus teismo išteisinimas pagal JAV teisę, tinkamai neištaisė savo viešose publikacijose (LGGRTC internetinėje svetainėje) ankstesnius teiginius, kad minėtas asmuo JAV institucijų buvo „išteisintas“ ir „reabilituotas“, t. y. nepagrįstai paliko formuluotę „reabilituotas“. Pareiškėjo vertinimu, tokie veiksmai gali turėti BK 170² straipsnio 1 dalyje, BK 300, 228, 229 straipsniuose numatytų nusikalstamų veikų požymius.

Susipažinus su Pareiškėjo pateiktais duomenimis (pagal pareiškime nurodytas interneto

nuorodas) ir juos išanalizavus, matyti, kad LGGRTC specialistai, vykdydami Centrai pavestas funkcijas, publikavo istorinius-archyvinius tyrimus, susijusius su Lietuvos laikinosios vyriausybės vykdančiuoju ministru pirmininku Juozu Ambrazevičiumi - Brazaičiu, kuriuose, kaip teigia Pareiškėjas, ankstesniais metais nurodydavo, kad šis buvo išteisintas ir reabilituotas JAV institucijų. Tačiau patikrinus LGGRTC svetainėje esančią informaciją, nustatyta, kad publikacijoje „Genocido tyrimo centras nepasiduos vulgariam spaudimui“ LGGRTC išdėstė savo nuomonę (vertinimą) dėl Centrai mestų kaltinimų galimai klastojant istorinius įvykius, t. y. kad LGGRTC teigia, jog J. Ambrazevičius-Brazaitis reabilituotas JAV teisingumo ministerijos: <<... Tai kaltinimas, neva Centras „savanaudiškais arba politiniais tikslais klastoja istoriją“ (G .A. Gochino ir A. Vinokuro leksika), teigdamas, jog Laikinosios Vyriausybės ministro pirmininko Juozo Ambrazevičiaus-Brazaičio veikla 1974 m. JAV Kongreso prašymu buvo išsamiai tirta ir jis reabilituotas JAV teisingumo ministerijos...>> bei pakoregavo ankstesnes formuluotes pataisydamas (patikslindamas) jas, nurodant, kad J. Ambrazevičius-Brazaitis po JAV atlikto tyrimo buvo išbrauktas iš įtariamųjų sąrašo, t. y. aiškiai pašalino teiginį, kad asmuo buvo „reabilituotas“: <<...Todėl Centras dar kartą viešai akcentuoja: dėl šių kaltinimų 1974 m. JAV Kongreso prašymu buvo tirta Lietuvos laikinosios vyriausybės vadovo Juozo Ambrazevičiaus-Brazaičio ir šios vyriausybės vidaus reikalų ministro Jono Šlepečio veikla ir po išsamaus tyrimo jie buvo išbraukti iš įtariamųjų sąrašo (pataisyta 2026 08 26), nes jų veikloje nebuvo rasta nusikaltimo įrodymų. Tai akivaizdžiai liudija šie JAV institucijų dokumentai...>>. (<https://www.genocid.lt/centras/lt/3058/a/>). Taigi LGGRTC patikslino ir paaiškino savo poziciją dėl Pareiškėjo nurodytų aplinkybių. Pažymėtina, kad LGGRTC specialistai savo publikacijose pateikia savo kaip istorikų (ne teisininkų) tam tikras išvadas apie istorinius įvykius ir juose dalyvavusius asmenis.

Jokių objektyvių duomenų, kad LGGRTC publikacijose ir viešojoje diskusijoje (polemikoje) dėl Pareiškėjo minėtų aplinkybių būtų tyčia bei kryptingai atlikęs kokius nors veiksmus, siekdamas neigti ar menkinti nacistinės Vokietijos okupacijos Lietuvoje metu vykdytus Lietuvos Respublikos teritorijoje genocido ar kitus nusikaltimus žmoniškumui prieš Lietuvos Respublikos gyventojus, bei tiesiogiai ar netiesiogiai neigė ar šiurkščiai menkino Lietuvos Respublikos ar tarptautinių teismų sprendimais pripažintus genocido at kitus nusikaltimus žmoniškumui (J. Ambrazevičiaus-Brazaičio atžvilgių tokių įsiteisėjusių teismų sprendimų nėra), nenustatyta, todėl nėra pagrindo Pareiškėjo nurodytą veiką vertinti kaip padaryta siekiant (turint tikslą) viešai pritarti genocido ir kitiems nusikaltimams žmoniškumui ar karo nusikaltimams, juos neigti arba šiurkščiai menkinti, kaip tai apibrėžta baudžiamajame įstatyme, bei nėra pagrindo veiką vertinti kaip užtraukiančią baudžiamąją atsakomybę pagal BK 170² straipsnio 1 dalį.

Nesant veikoje BK 170² straipsnio 1 dalyje numatyto nusikaltimo sudėties būtinų objektyviosios ir subjektyviosios pusės požymių, ikiteisminis tyrimas pagal BK 170² straipsnio 1 dalį nepradėtinas, nes nepadaryta veika, turinti šio nusikaltimo požymių (BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Visiškai nepagrįstai Pareiškėjas sieja publikacijų, jo nuomone, netinkama (selektyvų) pataisymą (koregavimą) su nusikalstamos veikos, numatytos BK 170² straipsnio 1 dalyje, požymių buvimu asmenų (LGGRTC darbuotojų) veikoje. Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas prašymą pradėti ikiteisminį tyrimą grindžia išimtina savo subjektyvia nuomone.

Atsižvelgiant į motyvus, išdėstytus aptariant Pareiškėjo nurodytas aplinkybes ir asmenų veiksmus BK 170² straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos požymių aspektu, akivaizdu, kad nėra jokio nei faktinio, nei teisinio pagrindo veiką vertinti kaip galimai turinčią nusikaltimų, numatytų BK 300, 228, 229 straipsniuose, požymius, todėl ikiteisminį tyrimą pagal šiuos BK straipsnius atsisakytina pradėti vadovaujantis BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytu pagrindu (nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių).

BK 154 straipsnio 1 dalis nustato atsakomybę tam, kas per visuomenės informavimo

priemonę paskleidė apie kitą žmogų tikrovės neatitinkančią informaciją, galinčią paniekinti ar pažeminti tą asmenį ar pakirsti pasitikėjimą juo, arba šmeižė asmenį, neva šis padarė tyčinį nusikaltimą.

Šmeižimas yra tyčinis nusikaltimas, kurio objektas – žmogaus garbė ir orumas. Asmens garbė ir orumas, privataus gyvenimo neliečiamumas, teisė turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas yra žmogaus konstitucinės teisės (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21, 22, 25, 44 straipsniai). Šios konstitucinės nuostatos apibrėžia, viena vertus, teisę į saviraiškos laisvę, antra vertus, žmogaus teisę į garbę ir orumą, privataus gyvenimo neliečiamumą. Pagal objektyviuosius požymius šmeižimu laikomas tikrovės neatitinkančios informacijos apie žmogų, galinčios paniekinti ar pažeminti tą asmenį ar pakirsti pasitikėjimą juo, paskleidimas. Tikrovės neatitinkanti, galinti paniekinti ar pažeminti asmenį informacija – tai žmogų diskredituojančios prasimanytos ar klaidingos žinios. Teismų praktikoje apibrėžiant šmeižimo sąvokos turinį įtvirtinta, kad paskleisdamas informaciją kaltininkas turi suvokti, kad jo skleidžiamos žinios neatitinka tikrovės ir gali paniekinti ar pažeminti asmenį, pakirsti pasitikėjimą juo. Nuomonė apie tam tikrą informaciją – tai faktų ir duomenų vertinimas, požiūris, todėl nuomonė nelaikoma žinia, jei pareikšta nuomone nepaskleidžiama nauja informacija. Kvalifikuojant veiką pagal BK 154 straipsnį privaloma nustatyti ne tik tai, kad buvo paskleista tikrovės neatitinkanti informacija, kuri žemina kito asmens garbę ir orumą, bet ir tai, kad kaltininkas suvokė tokias šios informacijos savybes (neatitiktį tikrovei ir žeminantį pobūdį) ir norėjo taip veikti, siekė paskleisti būtent tokią informaciją (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-57/2015, 2K-451-895/2016, 2K-198-697/2020, Nr. 2K-253-458/2020).

Susipažinus su nagrinėjamame pareiškime nurodytą LGGRTC internetinėje svetainėje esančių publikacijų (puslapiuose Nr. 2969 ir Nr. 3058) „Dėl informacijos pateikimo“ (<https://www.genocid.lt/centras/lt/2969/a/>) ir „Genocido tyrimo centras nepasiduos vulgariam spaudimui“ (<https://www.genocid.lt/centras/lt/3058/a/>) turiniu ir jose esančiais teiginiais, matyti, kad viešojoje erdvėje vyko diskusija (polemka) tarp LGGRTC centro atstovų ir jų oponentų, tarp jų Pareiškėjo, dėl LGGRTC istoriografinių tyrimų išvadų, kuriose (minėtose publikacijose) LGGRTC, atsakydamas į kritiką dėl jų publikacijų ir pavartotų jose terminų vertinimo, pateikė savo nuomonę apie LGGRTC oponentų kritiką ir jos pagrįstumą. Įvertinus publikacijų turinį, jų tekstinę ir lengvistinę išraišką, akivaizdu, kad nėra pagrindo spręsti, jog LGGRTC siekė tyčia paskleisti tikrovės neatitinkančią informaciją apie Pareiškėją, galinčią paniekinti ar pažeminti jį ar pakirsti pasitikėjimą juo, bet pateikė savo nuomonę apie oponentų kritikos (pozicijos) pagrįstumą, kuri neturi konstatuojamojo pobūdžio teiginių (tik vertinamojo pobūdžio), kuriais būtų skleidžiamos žmogų diskredituojančios prasimanytos ar klaidingos žinios. Tokio pobūdžio nuomonės paskleidimas negali būti vertinamas kaip tikrovės neatitinkančios informacijos apie žmogų, galinčios paniekinti ar pažeminti tą asmenį ar pakirsti pasitikėjimą juo, paskleidimas BK 154 straipsnyje numatytos nusikalstamos veikos požymių prasme, ir suteiktų teisinį pagrindą pradėti baudžiamąjį procesą bei taikyti baudžiamąją atsakomybę.

Įvertinus pirmiau aptartas aplinkybes, darytina išvada, kad ikiteisminį tyrimą pagal BK 154 straipsnio 1 dalį atsisakytina pradėti vadovaujantis BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytu pagrindu (nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamąjo nusižengimo požymių).

Savo asmeninę teisę į garbę ir orumą Pareiškėjas gali ginti civilinio proceso tvarka pareikšdamas civilinį ieškinį teisme, pareikalaudamas paneigti paskleistus duomenis, jo nuomone, žeminančius jo garbę ir orumą, taip pat atlyginti turtinę ir neturtinę žalą (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.24 straipsnis).

Pareiškėjo prašymas pradėti ikiteisminį tyrimą pagal BK 235 straipsnį ir 236 straipsnį netenkintinas ir pradėti ikiteisminį tyrimą atsisakytina, nes nėra jokių objektyvių duomenų apie tai, kad LGGRTC ar jo darbuotojai kompetentingai institucijai būtų pateikę skundą, pareiškimą,

pranešimą apie Pareiškėjo galimai padarytą nusikalstamą veiką ir jo atžvilgiu pradėtą baudžiamąjį procesą, t. y. nėra faktinių duomenų, kad buvo atlikti veiksmai, galimai turintys BK 235, 236 straipsniuose numatytų nusikalstamų veikų požymius. Tokių duomenų ir faktų nenurodė ir pats Pareiškėjas, kuris, kaip galima suprasti iš pareiškimo turinio, tokių duomenų ir neturi. Ikiteisminio tyrimo pradėjimas negali būti grindžiamas abejonių išsklaidymo, prielaidų, spėjimų patvirtinimo ar paneigimo pagrindu. Ikiteisminį tyrimą atsisakytina pradėti vadovaujantis BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu (nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių).

Nesant pagrindo konstatuoti, kad abejuose pareiškimuose nurodytose veikose gali būti BK numatytų nusikalstamų veikų požymiai, nėra pagrindo atlikti Pareiškėjo pareiškimuose minimus patikslinimo veiksmus.

Ikiteisminis tyrimas gali būti pradėtas tik nustačius konkrečius nusikalstamos veikos požymius. Ikiteisminio tyrimo pradėjimas negali būti grindžiamas abejonių išsklaidymo, prielaidų, spėjimų patvirtinimo ar paneigimo pagrindu. Baudžiamasis procesas yra išimtinio pobūdžio priemonė, todėl, be kita ko, atsižvelgiant ir į protingumo, proporcingumo bei kitų bendrųjų teisės principų nuostatas, procesas turi būti pradėdamas tik esant pakankamam pagrindui. Baudžiamasis procesas turi prasmę tik tuomet, kai jį inicijuojant ir tęsiant yra manoma, kad bus išaiškinta nusikalstama veika ir ją padariusiam asmeniui bus pritaikyta baudžiamajame įstatyme numatyta sankcija. Šiuo atveju to nėra. Atliekant ikiteisminį tyrimą nustatinėjamos tik tos aplinkybės, kurios yra reikšmingos tiriant nusikalstamas veikas, o ne visos pareiškėjui abejones keliančios aplinkybės.

Apibendrinus išdėstytas faktines aplinkybes ir teisinius argumentus, konstatuotina, kad nenustatyta duomenų, kurie leistų Dr. Alfredo Rukšėno ir Dr. Arūno Bubnio ar kitų asmenų veikas vertinti kaip galimai užtraukiančias baudžiamąją atsakomybę, nes nenustatyti BK 170² straipsnyje, 300 straipsnyje, 228 straipsnyje, 229 straipsnyje, 154 straipsnyje, 235 straipsnyje, 236 straipsnyje ar kitų baudžiamajame įstatyme numatytų nusikalstamų veikų požymiai, kurie yra būtini, kad veika būtų pripažinta nusikalstama, o kaltas asmuo patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, todėl ikiteisminį tyrimą pradėti atsisakytina vadovaujantis BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu.

Atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 3 str. 1 d. 1 p., 168 str., n u t a r i a atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą.

Veika, dėl kurios atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą	Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170-2 straipsnis, 300 straipsnis, 228 straipsnis, 229 straipsnis, 154 straipsnis, 235 straipsnis, 236 straipsnis ir kitos BK numatytos nusikalstamos veikos.
Nustatytas administracinis teisės pažeidimas ar kituose teisės aktuose numatytas nusižengimas	
Nustatyto administracinio ar kito teisės pažeidimo medžiagą nutarta perduoti	
Kiti sprendimai, susiję su atsisakymu pradėti ikiteisminį tyrimą	
Nutarimo nuorašą	Pareiškėjui Grant Arthur Gochin

nutarta išsiųsti			
Nutarimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 168 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka per 7 dienas Vilniaus miesto apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėjui.			
Nutarimą priėmė	Prokuroras	Sergejus Stulginskis	

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamentas 288603320, Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Prokuroro nutarimas atsisakyti pradėti IT
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-09-24 Nr. IBPS-V-2526543-26
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-02-04 16:07:46 iki 2028-02-04 16:07:46. Veiksmą atliko 2026-09-24 11:23:29 (GMT+03:00) Sergejus Stulginskis, Prokuroras, Generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamentas "Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-02-04 16:07:46 iki 2028-02-04 16:07:46. Veiksmą atliko 2026-09-24 11:23:30 (GMT+03:00) Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	IBPS sistema, versija 1.4.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-09-24 11:45:39)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	Nuorašą suformavo IBPS sistema 2026-09-24 11:45:39
Medžiagos Nr.	M-2-01-00074-26

PRIEDAS / ANNEX X-21

Galiojantis LGGRTC įstatymas ir nuostatai

Data / Date	Galiojantys nuo 2024-10-01
Nuoroda / Reference	LGGRTC įstatymo 2–4 straipsniai; Seimo nutarimas Nr. XIV-2987
Paskirtis / Purpose	Valstybinis Centro statusas ir įstatyme nustatyta mokslinių / taikomųjų tyrimų funkcija

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

IŠTRAUKA. 2 straipsnio 1 dalyje Centras apibrėžiamas kaip valstybės biudžetinė įstaiga, okupacinių režimų nusikaltimus vertinanti pasitelkdama mokslinius ir taikomuosius tyrimus.

3 straipsnyje Centro paskirtis siejama su moksliniais ir taikomaisiais tyrimais; 4 straipsnyje nustatomos mokslinių tyrimų ir sklaidos funkcijos.

Įstatymo tekstas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.40706/asr>

Nuostatai (Seimo nutarimas Nr. XIV-2987):

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d903f6c27bfe11ef84ff9693ecd03ff5>

PRIEDAS / ANNEX X-22

Landgericht Oldenburg, Strafkammer 4, IV AR 17/70

Data / Date	1970-04-27
Nuoroda / Reference	StA Oldenburg 2 Js 218/63; NLA OL Best. 140-4 Nr. 650; Best. 140-5 Acc. 38/1997 Nr. 459
Paskirtis / Purpose	Schleefo procesinis rezultatas: įrodymų stoka, o ne išteisinimas

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

Operatyvinė formuluotė / Operative wording

aus dem tatsächlichen Grunde des mangelnden Beweises

[vertimas: „dėl faktinio įrodymų stokos pagrindo“ / dėl nepakankamų įrodymų].

Šis procesinis rezultatas šiame pareiškime naudojamas tiksliai: ne kaip kaltės ar nekaltumo sprendimas, o kaip proceso užbaigimas dėl įrodymų stokos.

Pilnas archyvinis dokumentas gali būti pateiktas paprašius; aukščiau pateikti tikslūs bylos ir archyvo rekvizitai.

PRIEDAS / ANNEX X-23

Rukšėno šaltinių naudojimas Krikštaponio byloje, kaip pranešė LRT

Data / Date	2021-06-15
Nuoroda / Reference	LRT publikacija
Paskirtis / Purpose	Palyginamasis atvejis: nepalankus karo ir pokario dokumentų naudojimas pagerbtam partizanui
Vieša nuoroda / Public source	https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1431382/ukmerge-ir-toliau-negirdi-raginiu-nukelti-pamin-kla-zydus-naikinusiam-partizanui-krikstaponiui

IŠTRAUKA / EXCERPT — visas šaltinis prieinamas pagal nurodytą nuorodą arba pateikiamas paprašius.

IŠTRAUKA. LRT publikacijoje cituojamas LGGRTC istorikas Alfredas Rukšėnas, vertinantis Krikštaponio atvejį pagal nacių laikotarpio komendanto dokumentus ir pokario baudžiamųjų bylų medžiagą.

Šaltinis naudojamas tik kaip palyginamasis metodikos atvejis, o ne kaip įrodymas, kad visose LGGRTC bylose taikoma viena kryptis.

Lithuania condemns Moscow court ruling targeting Baltic anti-Soviet partisa

BNS | 2026.10.07 11:48

This full-page visual preservation was prepared from a live browser verification of the LRT/BNS article on 9 October 2026.

The live page identified the article title, author (BNS), publication time (2026.10.07 11:48), and the following Foreign Ministry quotation:

“This is not the first time Russia has falsified history to smear the Baltic states and our freedom fighters, thus trying to divert attention from its war crimes and other atrocities in Ukraine,” the ministry said.

[vertimas: „Tai ne pirmas kartas, kai Rusija falsifikuoja istoriją, siekdama apjuodinti Baltijos valstybes ir mūsų laisvės kovotojus, taip bandydama nukreipti dėmesį nuo savo karo nusikaltimų ir kitų žiaurumų Ukrainoje“, – nurodė ministerija.]

The LRT/BNS report also named Juozas Ambrazevičius-Brazaitis among the persons targeted by the Moscow ruling. In the Step 3 filings this article is used only as public context and for the Ministry's own quoted wording; the Russian ruling is not relied upon as substantive evidence.

Permanent Wayback snapshot:

<https://web.archive.org/web/20261009030020/https://www.lrt.lt/en/news-in-english/19/3075199/lithuania-condemns-moscow-court-ruling-targeting-baltic-anti-soviet-partisans>

SOURCE-CONTROL NOTE / ŠALTINIO KONTROLĖ

This is a live-browser-verified visual preservation, not a reconstructed article text.

Verified with the live LRT page; permanent Wayback snapshot is identified above.

Used only for public-context and Ministry-quotation purposes.